

‘Omgaan met weerstanden

Ook andere sectoren dan de bloembollensector hebben te maken met weerstanden. Neem de windenergiesector. Het begon in de jaren tachtig heel veelbelovend; met de oliecrisis vers in het geheugen werd windenergie zeer verwelkomd. Nu laten tegenstanders zich nadrukkelijk horen via allerlei actiegroepen. BloembollenVisie sprak met marktleider Nuon over de impact van weerstanden op het windenergiebeleid van deze energieleverancier.

Tekst: Monique Ooms
Fotografie: René Faas

Energieleverancier Nuon is op het gebied van windenergie marktleider in Nederland. Met een opgesteld vermogen van 430 megawatt voorziet het bedrijf 300.000 huishoudens per jaar van elektriciteit uit windenergie. In totaal gaat het daarbij om 24 windenergieparken in de provincies Zeeland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Gelderland, Flevoland en Friesland. Op dit moment zijn er diverse parken in ontwikkeling, onder andere in Noord- en Zuid-Holland. In 2007 realiseerde Nuon het eerste windenergiepark op zee, voor de kust van Egmond aan Zee; daar staan 36 molens met hun ‘voeten’ in het water. Met zijn duurzame-energieprogramma wil Nuon een bijdrage leveren aan de overheidsdoelstelling om in het jaar 2020 6.000 megawatt aan windenergie op land te realiseren. “Het aandeel duurzame energie van Nederland is nu 5 procent, dat moet 14 procent worden,” vertelt Duco van Dijk, communicatieadviseur bij Nuon Wind.

ARGUMENTEN

Windenergie brengt veel voordelen met zich mee als je kijkt naar de opbrengst voor het milieu. Dus: heel Holland juicht... of niet? “Helaas niet. De opbrengsten van windenergie voor bijvoorbeeld het klimaat worden ervaren als vaag en algemeen, de lasten daarentegen zijn concreet en worden direct ervaren door omwonenden. Daarbij denken mensen vaak dat de overlast veel erger zal zijn dan deze in werkelijkheid is.” Zodra Nuon aankondigt ergens een windturbinepark te willen gaan bouwen, ‘staan er direct drie actiegroepen op,

vertelt Van Dijk. “Omwonenden maken zich zorgen over bijvoorbeeld slagschaduw, geluid, uitzicht en overlast voor vogels. Wat ook een rol speelt, is dat de agrariër die in de molen investeert, er geld aan verdient en de omwonenden daar niet automatisch van mee profiteren. Dat voelt niet goed voor de omgeving, die wel de overlast ervaart.”

.....
‘De sector dacht alleen maar:
het is toch goed en belangrijk
voor de samenleving
wat wij doen?’
.....

Het resultaat is weerstand, wat vaak leidt tot vertraging en kostenverhoging in de realisatie van het desbetreffende windpark. Overigens vertegenwoordigt die weerstand niet de grootste gemene deler van de omgeving. “De praktijk leert dat het hier veelal om een kleine groep mensen gaat. Het beeld wordt geschetst dat het draagvlak voor windenergie aan het verdwijnen is, maar uit onderzoek blijkt dat zo’n 70 tot 80 procent van de Nederlandse bevolking voor meer windenergie is. Gewoonweg omdat windenergie schoon, oneindig en goedkoop is. Goed nieuws is echter geen nieuws, dus het is vooral het tegengeluid dat door de media wordt opgepakt en daarmee wordt uitvergroot.” Hoe klein de weerstand ook is, Nuon kan de tegengeluiden niet negeren. “Ons uitgangspunt is dat we in gesprek willen blijven met de

omgeving. Door contact met elkaar te hebben, ontstaat er wederzijds begrip voor elkaars situatie en kun je tot oplossingen komen voor de problemen en bezwaren die er zijn. Dat is de beste route op weg naar ‘the licence to operate.’

OMGEVINGSRAAD

Bij de totstandkoming van Windpark Wieringermeer – waar meer dan honderd windturbines komen te staan – heeft Nuon er samen met de andere initiatiefnemers voor gekozen om een Omgevingsraad op te richten. Daarin zitten omwonenden, maar ook andere stakeholders zoals dorpsraden, belangenverenigingen en milieuorganisaties. “Verder organiseren we informatiebijeenkomsten, versturen we nieuwsbrieven, zetten we websites op en zoeken we een-op-een contact met omwonenden.” Een standaard oplossing voor het wegnemen van weerstanden is er niet, is de ervaring van Van Dijk. “Wat werkt in de Wieringermeer, hoeft niet per se te werken in Drenthe en andersom. De situatie is steeds anders, dat vraagt om maatwerk. Daarbij is er altijd die frictie tussen emoties en feiten. Omwonenden reageren vaak vanuit een bepaalde emotie en die neem je niet weg door simpelweg de feiten te presenteren. Wat ook speelt, is het afgenomen vertrouwen in de overheid. Dat maakt het winnen van vertrouwen voor windenergie tot een uitdagende klus. Wat in ieder geval helpt, is eerlijk en transparant zijn, niks onder het tapijt vegen, goed luisteren naar wat mensen zeggen en helder krijgen waarom ze iets zeggen.”

VERTALEN

Het kan best pittig zijn om in deze omstandigheden te opereren, erkent Van Dijk. “Je moet wel een flink geloof hebben in je eigen product om hierbij overeind te blijven. De wetenschap dat windenergie en – nog breder – duurzame energie, echt nodig is om het tij op energie- en milieugebied te kunnen keren, is een belangrijke motivatie.” Aan hem de taak om de technische wereld van ingenieurs op een begrijpelijke, toegankelijke manier te vertalen naar de consument. “Voortdurend probeer ik mijn collega’s te stimuleren van buiten naar binnen te denken. Ik stel mezelf altijd de vraag: hoe leg ik dit uit aan mijn moeder? Daarin hebben de techneuten en de communicatiemensen elkaar nodig. Dat besef is er de laatste jaren steeds meer.”

Van Dijk erkent dat de windenergiesector ‘te lang met zijn rug naar de samenleving heeft gestaan’. “De sector dacht dat het publiek vanzelf wel zou begrijpen dat haar werk goed en belangrijk was voor de samenleving. Daarbij

vraagt om maatwerk'

Duco van Dijk: 'Eerlijk en transparant zijn, niks onder het tapijt vegen'

verloren ze uit het oog dat niet iedereen erop zit te wachten om opeens een paal van honderd meter hoog in zijn achtertuin te krijgen. De windenergiebranche zal zich meer moeten inspannen om toe te lichten waarom windenergie cruciaal is voor onze duurzame energievoorziening. Als we deze problematiek als

branche benaderen en sterker over windenergie gaan communiceren, kunnen we meer bereiken."

Intussen gaat Nuon door met het realiseren van zijn doelstellingen. "Wij willen toonaangevend blijven op het gebied van windenergie en hebben honderden megawattens in portfolio

die we nog willen ontwikkelen." Dat is belangrijk voor de toekomst van Nederland, zeker als je bedenkt dat alleen Malta en Cyprus het slechter doen dan Nederland op het gebied van duurzame energie, stelt Van Dijk. "Dat betekent dus dat zo ongeveer heel Europa het beter doet dan wij. Dat kan toch eigenlijk niet?"